

Vår referens: Dnr 25-18006

Remissammanställning efter samråd av förslag till beslut om avreglering av rundradiomarknaderna

Post- och telestyrelsen (PTS) har under perioden 18 september – 20 oktober 2025 genomfört ett samråd avseende myndighetens förslag till beslut om avreglering av rundradiomarknaderna.

Myndigheten har mottagit svar från Teracom AB, Konkurrentverket (KKV), Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Radio AB (SR) och Viaplay Group Sweden AB (Viaplay).

Teracom

Teracom stödjer att gällande regleringsbeslut upphävs i enlighet med PTS förslag.

KKV

KKV har inga invändningar mot PTS bedömning att det inte längre är motiverat med förhandsreglering på marknaden för programutsändningstjänster för distribution av fri-tv-innehåll via marknät till slutanvändare. KKV instämmer i att eventuella fördelningsaspekter mellan två företag inom staten bör kunna lösas genom överföringar inom staten snarare än genom lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation, LEK.

KKV kan däremot inte ställa sig bakom förslaget att upphäva förhandsregleringen vad gäller marknaden för programutsändningstjänster för distribution av analog ljudradio via marknät till slutanvändare som når hela Sverige. KKV anser inte att det ur analysen går att utläsa någon förändring av lägesbilden som motiverar en annan bedömning än 2019. KKV, som inte tar ställning till PTS bedömningar avseende relevant marknad, delar inte PTS slutsats att det finns alternativ till analog ljudradio i marknätet som kan tillgodose slutanvändarnas behov. KKV anser att PTS i sin analys borde ha beaktat att det finns kommersiella aktörer som också är beroende av Teracoms utsändningar i det analoga marknätet och som indirekt kan gynnas av nuvarande reglering. Det kan även utläsas ur KKV:s svar att myndigheten anser att

PTS borde invänta ikraftträdandet av en ny public service-lag, Distributionsutredningen 2024:s förslag, liksom effekterna av den modell för fördelning av tillstånd att sända kommersiell analog radio som riksdagen beslutade om den 1 oktober 2025.

PTS svar

Redan i beslutet 2019 avgränsade PTS produktmarknaden till att omfatta slutkundsmarknaden för analog ljudradio via marknät samt ljudinnehåll via internet som tillhandahålls utan avgift. Utvecklingen av konsumtionen av linjära radiosändningar och poddar under normalläge har inte gått i en riktning som medför skäl att ändra den bedömningen.

Det är utrett att KKV vid tidpunkten för sitt yttrande inte varit medvetet om att endast SR är köpare av grossistprodukten på den reglerade marknaden och PTS noterar att KKV instämmer i att eventuella fördelningsaspekter mellan två företag inom staten bör kunna lösas genom överföringar inom staten snarare än genom LEK.

KKV har i sin kompletterande skrivelse rekommenderat PTS att överväga i vilken mån ett upphävande av nuvarande reglering påverkar de kommersiella aktörer som är beroende av Teracom för utsändningar i det analoga marknätet. PTS finner det inte sannolikt att kommersiella aktörers möjligheter till tillträde skulle påverkas av PTS avregleringsbeslut, inte heller att priserna på den oreglerade marknaden skulle öka som en följd av att PTS reglering upphävs. Ytterligare utredning i denna del är, enligt PTS mening, inte motiverad.

Den risk för skada för slutanvändare som PTS identifierat i sina tidigare beslut är risken för att en överprissättning hos Teracom medför försämringar i det totala utbud av radio- och tv-program som slutanvändarna kan ta del av utan villkor om särskild betalning. Efter årsskiftet 2025/2026 kommer det endast att vara public service-företagen som kvarstår som köpare på de reglerade marknaderna. En fortsatt reglering – som förutsätter EU-kommissionens godkännande – skulle innebära att PTS roll enbart blir att gentemot staten upprätthålla de mål av allmänintresse som formuleras genom kultur- och mediepolitiken, och som också ligger till grund för public service-företagens verksamhet. Det är inte en lämplig ordning och heller inte syftet med regelverket.

PTS delar KKV:s bedömning att det fortfarande finns obesvarade frågor kring marknätets användning och finansiering. Det behöver därför understrykas att medan de konkurrensrättsliga bedömningar som KKV gör ska utgå från en nulägesanalys, ska PTS bedömningar ha ett framtidsinriktat perspektiv. Det är PTS uppfattning att marknadsförändringarna, den nya lag om public service som träder i kraft den 2 december 2025, riksdagens beslut om inriktning för public service och de initiativ

som regeringen tagit kring utredning av Teracoms samhällsuppdrag och marknätens organisation och finansiering tillräckligt tydligt pekar i en riktning som motiverar den föreslagna avregleringen.

SVT

SVT ifrågasätter att regleringen enligt PTS förslag upphör innan Teracoms ägarstyrning har setts över eller förtydligats genom den pågående distributionsutredningen och noterar att prissättningen av utsändningstjänsterna till SVT och SR därmed åtminstone inledningsvis kommer att vara oreglerad och utan extern kontroll.

SVT menar att bolagets beroende av Teracoms nät är bestående under hela den kommande uppdragsperioden, och delar inte bedömningen att ett teknikneutralt uppdrag eller ändrat användarbeteende minskar bolagets beroende av Teracoms nät. Teracoms prissättning av tjänsten påverkas inte av om SVT sänder färre än fyra kanaler i marknätet.

Enligt SVT kommer risken för överprissättning inte att vara undanröjd den 31 december 2025, dvs. innan inledningen av nästa uppdragsperiod. PTS bör därför förordna om en längre övergångsperiod än fram till inledningen av nästa uppdragsperiod, där i vart fall skyldigheten att tillämpa kostnadsbaserad prissättning ska gälla fram till dess att ett skydd mot överprissättning föreligger genom åtgärder från regeringen.

PTS svar

Till följd av marknadsutvecklingen har PTS reglering kommit att enbart styra förhållanden mellan företag inom staten. Det medför att det nu finns bättre förutsättningar för att hantera eventuella fördelningsaspekter mellan Teracom och SVT genom överföringar inom staten.

Riksdagen beslutade den 22 oktober 2025 om propositionen 2024/25:166 *En lag om public service och riktlinjer för verksamheten 2026–2033*. I propositionen, som skrevs före TV4:s besked om att lämna marknätet, gör regeringen bedömningen att om andra medieföretag lämnar marknätet och detta medför påtagligt ökade kostnader för public service-företagen, bör detta ses som en extraordinär kostnad som inte bör ingå i det medelsbeslut som avser tillståndspanoden. Såväl riksdagens kulturutskott som försvarsutskottet har välkomnat den bedömning som regeringen gjort.

Det ingår i Distributionsutredningen 2024:s uppdrag att kartlägga programbolagens förutsättningar för distribution i marknätet de kommande åren, inklusive kostnaderna för detta. Med utgångspunkt i denna kartläggning ska utredningen analysera om det

finns behov av ändringar i Teracoms samhällsuppdrag och i hur infrastrukturen för och driften av marknäten organiseras och finansieras. Det kan enligt PTS mening antas att resultatet av de förhandlingar som nu pågår mellan Teracom och SVT får betydelse för utredningens bedömning i dessa delar.

Den lagstiftning som PTS har att tillämpa har konstruerats med främjandet av bredbandsutbyggnad i fokus. Det innebär bl.a. att möjligheten att ålägga skyldigheter för rena grossistföretag som inte själva konkurrerar med köparna av tillträdesprodukter begränsats, särskilt vad gäller prisreglering. PTS avser att förtydliga detta i beslutet.

PTS anser att det sammantaget finns skäl för att regleringen ska upphöra att gälla med verkan från den 1 januari 2026.

PTS noterar det SVT skriver om Teracoms prissättning och att prissättningen inte påverkas av om SVT sänder färre än fyra kanaler i marknätet, och ser därför anledning att förtydliga skrivningarna i beslutet rörande konkurrensbedömningen i denna del.

I övrigt hänvisar PTS till bemötandet av KKV:s yttrande ovan.

SR

SR anser att den nuvarande prisregleringen för utsändning av analog nationell ljudradio enligt PTS beslut den 10 september 2019 (dnr 18-1760) inte har fungerat som avsett. Enligt SR har prissättningsmodellen, där priset för utsändningstjänsterna baseras på Teracoms bokförda kostnader och en skälig avkastning, medfört avsaknad av incitament för effektivisering hos Teracom. SR har heller ingen insyn i Teracoms kostnadsunderlag. Utöver synpunkten att den reglering som syftar till att skydda bolaget mot allt för höga priser till en dominerande leverantör inte har fungerat effektivt, för SR fram att ett minskat antal aktörer i marknätet lett till ökade distributionskostnader för SR, och negativa konsekvenser för verksamheten.

SR beskriver vidare marknätets betydelse vid kris och förhöjd beredskap och framför att det ur ett beredskapsperspektiv inte finns en utbytbarhet mellan analog ljudradio via marknätet och tjänster som ger tillgång till radioprogram via internet. Enligt SR finns det mot denna bakgrund inte någon fungerande konkurrens för lyssnarnas behov i händelse av kris eller krig. SR anser att beskrivningarna i PTS förslag till beslut behöver kompletteras för att på ett rättvisande sätt beskriva de utmaningar som finns med distribution via internet i detta avseende.

SR anser inte att den reglerade marknaden utvecklas i riktning mot effektiv konkurrens. Utöver bristande konkurrens för lyssnare i händelse av kris eller krig, framhåller SR att det nya teknikneutrala public service-uppdraget att ha en skyldighet

att sända i marknätet med 99,8 procents täckning inte minskar SR:s beroende av Teracoms nät.

Vidare ifrågasätter SR antagandet om minskade incitament för överprissättning, eftersom det ännu inte är känt hur nya ägardirektiv för Teracom kommer att se ut och Statens ägarpolicy 2025 anger att statliga bolag ska generera marknadsmässig avkastning och eftersträva en lönsamhet som ökar aktieägarvärdet. SR anser inte heller att den kommande möjligheten att minska antalet programtjänster ses som avhållande mot risken för överprissättning, eftersom huvuddelen av kostnaderna för marknätsdistributionen är kopplade till infrastrukturen, och endast marginellt påverkas av antalet programtjänster.

Slutligen anser SR att den allmänna konkurrensrätten inte är tillräcklig för att förhindra de konkurrensproblem som följer av Teracoms dominerande ställning. Enligt bolaget kan ägarstyrning på sikt bidra till att avhjälpa problemen, men i nuläget kvarstår dessa i avvaktan på nya ägardirektiv och resultatet av Distributionsutredningen 2024.

PTS svar

PTS konstaterar att regleringsmyndigheternas utrymme vad gäller prisreglering minskat i syfte att främja bredbandsutbyggnaden, se ovan bemötande av SVT:s synpunkter.

PTS bekräftar SR:s beskrivning av marknätets betydelse vid kris eller krig. PTS avser därför att tydliggöra i beslutet att den framtidsinriktade marknadsanalysen enligt LEK görs utifrån normala konsumtionsförhållanden och med andra utgångspunkter än en analys med fokus på Sveriges beredskap. På vilket sätt olika nät skulle användas vid kris eller krig är därmed inte relevant för den konkurrensrättsliga bedömningen enligt LEK.

PTS noterar det SR skriver om att bolagets kostnader för distribution i marknätet påverkas endast marginellt om färre programtjänster sänds i marknätet och ser därför anledning att förtydliga skrivningarna i beslutet rörande konkurrensbedömningen i denna del.

Beträffande övriga synpunkter, se PTS bemötande av KKV:s och SVT:s yttranden ovan.

Viaplay

Viaplay anser att tillträdet till Teracoms marknät fortsatt bör vara reglerat både för fri-tv och analog radio. Enligt bolaget kan internet inte substituera marknätet för public service ur ett grossistperspektiv. Viaplay menar att det inte finns något samband mellan internet som alternativ till marknätet och svenskarnas möjlighet till

internetuppkoppling eftersom slutanvändarna omöjligen kan orientera sig i utbudet på internet, som är oändligt. Det medför att slutanvändarna tenderar att samlas hos ett fåtal plattformar, s.k. gatekeepers, som inte är öppna för de aktörer som vill nå ut. Ett fåtal globala gatekeepers har skaffat sig en helt dominerande position som gränssnitt mot användarna. Att slutanvändare som inte använder marknätets broadcast-sändningar "väljer" att avstå från att lyssna linjärt tyder inte på ökad utbytbarhet, utan snarare på att den som väljer en strömningstjänst erbjuds icke-linjärt lyssnande.

Viaplay pekar på att en stor del av radiolyssnandet sker i bilen och att mobiltäckningen inte fungerar tillräckligt bra i bilar för direktsända tjänster över internet.

Viaplay konstaterar också att marknätet är en robust och säker plattform och anser att PTS bör beakta att internet ur säkerhetspolitisk aspekt inte är ett substitut för marknätet.

PTS svar

PTS vill framhålla att en marknadsanalys enligt LEK ska ta sin utgångspunkt i konkurrenssituationen på *slutkundsmarknaden* där slutanvändarnas möjligheter till tillgång till radio- och tv-program via olika distributionsplattformar ska beaktas. PTS kan inte ställa sig bakom Viaplays analys att slutanvändarnas ökade efterfrågan på icke-linjärt innehåll beror på att det är det icke-linjära innehållet som framhävs av distributionsplattformarna på internet. I övrigt hänvisar PTS till bemötandet av KKV:s, SVT:s och SR:s yttranden ovan.